

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม (Analysis of Covariance) ในบทที่ 3 สรุปผลการวิจัยได้ว่า การฝึกความไวเป็นกลุ่มไม่มีผลต่ออัตรานักหนังสือพิมพ์ 3 คนของผู้รับการฝึก ผลการวิจัยนี้ แยกกับสมมุติฐานที่ว่า " นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการฝึกความไวเป็นกลุ่มจะมีอัตรานักหนังสือพิมพ์ตนเองเกี่ยวกับความล้มเหลวในการปรับตัวทางอารมณ์ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกความไวเป็นกลุ่ม และแยกกับผลการวิจัยของ คิวแนน กับฟูลด์¹ (Quinan and Foulds, 1970) ยัง กับจากอบสัน² (Young and Jacobson, 1970) และเทรปปากับ ฟรีค³ (Treppa and Frike, 1972) แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของคณะผู้แนะแนวแห่งมหาวิทยาลัยแมสซาชูเซตส์⁴ และการวิจัยของมาร์ค คอนเรย์และฟอสเตอร์⁵ (Mark, Conrey and Foster, 1973) ที่รายงานยืนยันว่าการฝึกความไวไม่มีผลต่ออัตรานักหนังสือพิมพ์ และคณะผู้วิจัยตั้งคำถามไว้ว่า การวิจัยของคิวแนนและฟูลด์ไว้ดีกว่าผลการวิจัยนั้นน่าจะเกิดจากความผิดพลาดในการวิจัย เช่นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test กับการวางแผนการวิจัยแบบ Pretest-Posttest Design และแบบทดสอบจุด POI ที่มีข้อบกพร่องเช่นมีความแม่นยำตรงตามโครงสร้างต่ำ มีความขัดแย้งในการตีความหมายคะแนนและมีข้อสอบถามหลายข้อในข้อสอบชุดย่อย ๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตามสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ถึงแม้ไม่ได้ผลการวิจัยตามที่คาดหมายไว้ แต่ผู้วิจัยไม่อาจสรุปได้ว่า การฝึกความไวโดยอาศัย

¹Jame F. Quinan and Melvin L. Foulds, Loc. cit.

²Edward R. Young and Leonard I. Jacobson, Loc. cit.

³Jerry A. Treppa and Lawrence Frike, Loc. cit.

⁴Counseling Center Staff, University of Massachusetts, Loc. cit.

⁵Stephen E. Marks, Robert E. Conrey, and Stephen F. Foster,

กระบวนการกลุ่มไม่มีผลในการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ เพราะถ้าดูจากข้อมูล 1 ในบทที่ 3 ตารางที่ 1 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนอัตมโนทัศน์ ทั้ง 3 ด้านหลังการฝึกของนักศึกษากลุ่มทดลองสูงกว่าของนักศึกษากลุ่มควบคุมและถ้าพิจารณาจากภาคผนวก จ. จะพบว่า จากการประเมินทัศนคติหลังการฝึก ผู้รับการฝึกมากกว่า 50% ประเมินตนเองว่า ได้รับประโยชน์จากการฝึกในด้านทำให้ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นดีขึ้น และมีโอกาสได้ฝึกการใช้เหตุผล และการพูดการฟังอย่างถูกต้องมากขึ้น ฯลฯ ส่วนการให้เขียนรายงานบรรยายความรู้สึกหลังจากการฝึก ในภาคผนวก จ. พบอีกว่า การฝึกกระบวนการกลุ่มทำให้สมาชิกสามารถเข้าใจขอบบกรองของตนเองและสามารถรับรู้ความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่นอีกด้วย จากข้อมูลดังกล่าวแสดงว่าการฝึกความไวโดยอาศัยกระบวนการกลุ่มน่าจะมีผลต่ออัตมโนทัศน์บางไม่มากนักน้อย แต่การที่ข้อมูลดังกล่าว เมื่อนำมาวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม (Analysis of Covariance) ไม่พบว่ามีความแตกต่างกันที่ระดับ .05 นั้น ผู้วิจัยเชื่อว่าน่าจะเกิดจากความบกพร่องในด้านการวิจัยบางประการ อาทิเช่น ผู้รับเงินฝึกไม่สามารถประเมินความรู้สึกของตนเอง ได้อย่างถูกต้อง บางทีกระบวนการกลุ่มอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากแก่เขา แต่เขาอาจประเมินผลตนเองต่ำกว่าเป็นจริง และในบางกรณีเขาอาจประเมินสูงกว่าความเป็นจริงด้วยทั้งนี้ เพราะความรู้สึกเป็นสิ่งที่ยากสำหรับการใช้แบบทดสอบวัด⁶

⁶ Ibid., pp. 179-180

การประเมินผลสูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริงอาจมีผลทำให้คะแนนของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ความดำเียงขาดความรวมมือและความจริงจัง ตลอดจนความเบื่อหน่ายของผู้รับการฝึกก็อาจจะเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้คะแนนผิดพลาดจากความเป็นจริงได้เช่นกัน ผู้วิจัยในฐานะผู้นำกลุ่มยอมรับว่าการนำกลุ่มให้บรรลุถึงจุดหมาย โดยให้สมาชิกมีความรู้สึกว่ามีความร่วมมืออย่างจริงจังและไม่เบื่อหน่ายต่อการฝึกนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะการฝึกแต่ละครั้งนั้น สมาชิกจะยังไม่เห็นประโยชน์อย่างแท้จริงมากนัก จนกว่าจะได้นำประสบการณ์ไปใช้จริง ๆ ในชีวิตประจำวัน เท่านั้น ดังนั้นขณะที่กำลังฝึกหรือการฝึกเพิ่งเสร็จสิ้นใหม่ ๆ สมาชิกอาจมีความรู้สึกและทัศนคติที่แตกต่างกันต่อกระบวนการกลุ่มและเมื่อมีการประเมินผลทันทีหลังการฝึก โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกมีเวลาสำหรับนำประสบการณ์และข้อสังเกตของกันและกัน (Feedback) ไปใช้ในชีวิตประจำวันที่เป็นจริง และใ้ประเมินคุณภาพประสบการณ์ด้วยตนเอง (Self Evaluation) ก่อน อย่างเช่นการวิจัยครั้งนี้ ยอมรับว่าผู้วิจัยไม่สามารถได้ข้อมูลที่แท้จริงจากผู้รับการฝึกได้ ความคิดเห็นนี้ สอดคล้องกับวิธีดำเนินการวิจัยของโรเจอร์ส⁷ (Rogers, 1973) การวิจัยของเขาใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการ ครูและลูกจ้างของบริษัทที่ได้รับการฝึกจากเขาเสร็จสิ้นมาแล้วประมาณ 6 เดือน โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อประเมินผลการฝึก พบว่าจากผู้ตอบ 481 คน ส่วนใหญ่หรือประมาณร้อยละ 80 ยอมรับว่าการฝึกมีประโยชน์มากช่วยให้

⁷Carl R. Rogers, *op.cit.*, pp.137-139

การดำเนินชีวิต พฤติกรรมและความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นดีขึ้น
 ผลการวิจัยดังกล่าว เป็นผลจากการที่ผู้รับการฝึกได้ประเมินตนเองภายหลัง
 จากที่ได้นำความรู้และประสบการณ์หรือข้อสังเกตของกันและกัน (Feedback)
 ไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริงในชีวิตประจำวันทั้งสิ้น นอกจากนี้ ความคิด
 เห็นของผู้วิจัยดังกล่าวมาแล้วยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์
 โดยกระบวนการเปรียบเทียบกับสังคม ของเฟสติงเจอร์⁸ (Festinger, 1954)
 อีกด้วยเขากล่าวว่า " บุคคลจะประเมินตนเอง (อัตมโนทัศน์) หรือเปลี่ยนแปลง
 การประเมินตนเอง (เปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์) ก็ต่อเมื่อการแสดงออก
 หรือการกระทำต่าง ๆ ของเขา ได้มีการเปรียบเทียบกับบุคคลที่มีความสำคัญ
 ต่อเขา (Significant Others) และได้รับการประเมินจากตนเอง

⁸Ira J. Gordon, Human Development (Bombay: D.B. Taraporevala, Sons and Co. Private Ltd., 1970), p.366

และผู้เกี่ยวข้องด้วย" คิปนิส⁹ (Kipnis, 1966) ได้ทำการวิจัยเพื่อสนับสนุนทฤษฎีและสมมุติฐานบางข้อของเฟสติงเจอร์ เขาพบว่า ในสถานการณ์ของชีวิตประจำวันที่เป็นปกติของนักศึกษาที่ประจำตลอดเวลา 6 เดือน จะมีการถ่ายทอดค่านิยมความคิดแก่กันและกัน และตลอดระยะเวลา นั้น นักศึกษา จะมีการทดลองประสบการณ์ใหม่ ๆ กับบุคคลที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อเขา การประเมินผลพฤติกรรมความรู้สึกที่แสดงออกไปจากบุคคลที่เกี่ยวข้องและตนเองจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ขึ้น คิปนิสได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าการประเมินตนเองหรือการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์นั้นจะต้องใช้เวลา นาน ภายหลังจากที่เราได้นำประสบการณ์ หรือความคิดและค่านิยมที่ได้รับจากบุคคลอื่นไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริงแล้ว ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงว่า องค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์คือช่วงเวลาสถานการณ์ที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน และการประเมินผลพฤติกรรม ความรู้สึกด้วยตนเองและจากผู้อื่น ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ ของบุคคลโดยวิธีการฝึกความไวอาจจะต้องใช้เวลาานเพียงพอที่จะเปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกได้นำความรู้และประสบการณ์หรือข้อสังเกต ของผู้รวมฝึกไปทดลองใช้ใน ชีวิตประจำวันและมีการประเมินด้วยตนเอง (Self Evaluation) หรือได้รับการประเมินจากคนอื่นว่าดีขึ้นหรือเลวลงเพียงใด

⁹ Ibid., pp. 366-374

จากเหตุผลและทฤษฎีที่กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่าสาเหตุสำคัญ
 ที่ทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานนั้นคือ การประเมินผลของผู้รับ
 การฝึกภายหลังการฝึกที่อาจไม่ตรงกับความรู้สึกที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ความ
 สามารถของผู้นำกลุ่ม ความลำเอียงหรือการขาดความร่วมมือจากผู้รับการฝึก
 และที่สำคัญที่สุดคือ การประเมินผลภายหลังการฝึก (Post test) ภาย
 แบบทดสอบ ทันทีโดยไม่เว้นเวลาไว้ระยะหนึ่งเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกนำ
 ประสบการณ์และข้อสังเกตของกันและกันไปใช้ในวิถีจริงบ้าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย